

Månadsbrev april 2020

Från Håkan Jaldung, ordförande i Heidenstamsällskapet

Heidenstamsällskapets styrelse bör inom kort ta ställning till hur verksamheten praktiskt skall bedrivas under första hälften av verksamhetsåret. Samhällets åtgärder mot Coronaviruset förändrar i grunden de ideella föreningarnas verksamhet.

Många av våra medlemmar är seniorer och resandet bör begränsas tillsvidare. Förutsättningarna har därmed förändrats för att hålla styrelsemöten och genomföra medlemsmöten. Förutsättningarna för och det lämpliga i att hålla sällskapets årsmöte i juli kommer styrelsen att närmare diskutera under april i samråd med valberedningen. Vi avvaktar först vad Stiftelsen Övralid kommer att besluta beträffande årets prisutdelningsceremoni på Övralid.

Vår planerade aktivitet under maj månad, som vi hade hoppats på skulle äga rum på Övralid, måste sannolikt ställas in. En ökning av inläggningar på hemsidan får kompensera i viss mån. Vi avser därför att **månadsvis** under andra kvartalet 2020 göra utskick av månadsbrev och andra dokument till medlemmar utan e-postadress, i likhet med vad som sker via e-post till medlemmar med e-postadress. Synpunkter till styrelsen kan lämnas via sällskapets e-postadress info@vernervonheidenstam.se

Till följd av Corona pandemin förändrar vi väl alla våra dagliga rutiner. För dem av oss som tillhör riskgrupperna kan det innebära att vi har mer tid för TV, läsning och promenader, i vår enskildhet. Nu finns dessutom kanske tid att mer kritiskt granska vad vi ser på TV och något mer än vanligt fördjupa oss i bokhyllornas innehåll.

I TV sänds program som "Husdrömmar", "Vem bor här?" och "Hemma hos arkitekten", program som förefaller vara populära. Visst visas storslagna nybyggen i programmen och visst är det lätt att förfasa sig över smaklösheten i vissa husrenoveringar. Men ingenting är helt nytt när det gäller kritik av vissa husbyggnadsmarodörers framfart i det svenska bostads- och byggnadsbeståndet. Redan för mer än hundra år sedan skrev den ständigt aktuella samhällsde battören Heidenstam om renoveringshysterin.

I Heidenstams bok från 1899 "Tankar och teckningar" ingår bland annat essän "Om svenskarnas lynne" som han tidigare hade publicerat i Ord och Bild 1896. Heidenstam skriver om svenskarna (på följande sätt enligt originaltexten): *"Deras byggnader, deras seder och bruk sakna nationel prägel och beteckna blott summan af det för tillfället modernaste. I hela riket finns måhända icke en enda orörd byggnad från medeltiden, och en främling utan kunskaper skulle kunna anse Sverige för ett nytt land utan historia."*

Något årtionde senare, år 1912, ställde Heidenstam samman en volym med broschyrer och uppsatser som han kallade "Stridsskrifter". I volymen ingick uppsatsen "Modern barbarism" i vilken Heidenstam mycket engagerat protesterade mot den tidens restaurerande av historiska byggnader. Kanske var det så, som Bök senare skrev, att Heidenstam hade *"alltför mycken vördnad för de gångna århundradena, alltför mycket känsla för de konkreta stämningsvärdena och alltför liten respekt för dagens smakriktning"* för att till exempel kunna uppskatta de då aktuella ombyggnaderna av Uppsala domkyrka och Gripsholms slott. Men, i en nära framtid kanske Heidenstams stridsskrift "Modern barbarism" åter kan ges aktualitet med tanke på de ombyggnader och renoveringar som kan vänta många av de kyrkor runt om i landet som inte längre används då kyrkobesökarna uteblir och underhållet är mycket kostsamt. För vilka ändamål skall dessa historiska byggnader användas i framtiden? Kanske blir det som Heidenstam skrev: *"Vi bära ut minnena för att lyfta in arkitekternas stilrena krimskrams"*.